

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ НАУКИ І ОСВІТИ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 71
від 18 жовтня 2017 року

Про роботу органів виконавчої влади щодо введення в дію новобудов та об'єктів незавершеного будівництва сфери освіти та науки України

Заслухавши і обговоривши інформацію Першого заступника Міністра освіти і науки України В.Ковтунця, Першого Заступника Голови Комітету О.Співаковського, враховуючи виступи інших учасників засідання про роботу органів виконавчої влади щодо введення в дію новобудов та об'єктів незавершеного будівництва сфери освіти та науки України, а також, беручи до уваги Рішення Комітету “Про стан і проблеми підготовки навчальних закладів України до 2017/2018 навчального року”, Комітет відзначає, що вищезазначене питання зумовлене необхідністю забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, визначене як одну із засад державної політики у сфері освіти Законом України “Про освіту” № 2145 – VIII від 5 вересня 2017 року, а також здійснення відповідного моніторингу, аналізу та прийняття управлінських рішень з метою забезпечення доступності дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів.

Відповідно до наданої Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, до переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися у 2017 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, у тому числі тих, що фінансуються з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1 січня 2017 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 439-р (із змінами), включено 283 проекти (36,9% від загальної кількості), які передбачають здійснення робіт на об'єктах сфери освіти; загальний обсяг фінансування за рахунок Фонду складає 1 038628,402 тис. грн. (29,7% від загального обсягу передбачених коштів).

У контексті поставленого питання Комітет звертає увагу на необхідність посилення уваги до вирішення питання забезпечення доступу дітей до здобуття дошкільної освіти відповідно до потреб, створення додаткових місць у функціонуючих дошкільних навчальних закладах, введення в експлуатацію новобудов, відновлення діяльності закладів, що використовуються не за призначенням.

Зокрема, Законом України “Про освіту” на законодавчому рівні закріплено обов’язковість охоплення дошкільною освітою відповідно до стандарту дошкільної освіти. За оперативною інформацією Міністерства освіти і науки України станом на 1 серпня 2017 року, відсоток охоплення дошкільними навчальними закладами дітей старшого дошкільного віку становить 94,4 відсотки. Разом з тим, фактично дошкільною освітою забезпечено лише 84 % дітей від потреби. Однією з причин є гостра нестача місць у дитячих садках, що стало характерним як для міст, так і для сільської місцевості. Черга в дошкільні навчальні заклади у 2016 році становила 78468 дітей. Найбільше зареєстровано в електронній черзі дітей, які очікують зарахування у дошкільні навчальні заклади, у Одеській області – 9216 та в м. Києві – 8611 дітей. Відтак, брак дошкільних навчальних закладів призвів до їх перевантаження, понаднормативного наповнення груп.

За роки незалежності будівництво нових об’єктів дошкільної освіти майже припинилося. Протягом 2017 року введено в експлуатацію 9 новобудов. На жаль, частині перепрофільованих закладів практично неможливо повернути освітній статус (у 2017 році відбулося відновлення діяльності трьох закладів дошкільної освіти, що використовуються не за призначенням).

Разом з тим, потрібно відзначити, що завдяки цілеспрямованим діям Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, обласних державних адміністрацій протягом 2017 року вдалося зробити відповідні кроки щодо приведення мережі дошкільних закладів освіти до потреб населення, у тому числі створено 9 943 додаткових місць для дітей у дошкільних закладах освіти. Таким чином, черга в дошкільні заклади освіти скоротилася порівняно з минулим навчальним роком на понад 13 тисяч місць.

Серед актуальних питань функціонування закладів загальної середньої освіти особливої уваги та оперативного втручання потребують формування мережі шкіл, у тому числі опорних, і зміцнення їх навчально-матеріальної бази. Несприятлива демографічна ситуація призвела до скорочення контингенту учнів та зменшення кількості закладів загальної середньої освіти, особливо в сільській місцевості. За оперативною інформацією, департаментів (управлінь) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій станом на 01 серпня 2017 року призупинили функціонування 21 заклад загальної середньої освіти, ліквідовано 47 закладів загальної середньої освіти.

Разом з тим, позитивною тенденцією є відкриття нових закладів загальної середньої освіти. За інформацією Міністерства освіти і науки України, станом на 01.10.2017 рік кількість новозбудованих закладів загальної середньої та дошкільної освіти становить 29, кількість реконструйованих – 86.

Під час будівництва закладів освіти у складі житлової забудови, в першу чергу у великих містах, на законодавчому рівні не врегульовано процедуру, відповідно до якої забудовник мав би передати новозбудований заклад освіти до комунальної власності територіальної громади міста.

Відповідно до частини сьомої статті 40 Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності” органам місцевого самоврядування забороняється вимагати від замовника будівництва будь-яких послуг, у тому числі будівництва об’єктів та передачі матеріальних і нематеріальних активів (зокрема житлових і нежитлових приміщень, у тому числі шляхом їх викупу), крім пайової участі у розвитку інфраструктури. Внаслідок цього у великих містах швидкими темпами зростає житлове будівництво та одночасно не забезпечується створення необхідної (соціально гарантовано) кількості місць у закладах освіти.

Невирішеною залишається проблема забезпечення студентів закладів вищої освіти місцями в гуртожитках. Ця проблема загострилась у зв’язку зі зростанням внутрішньої мобільності студентів, які скористались можливістю зовнішнього незалежного оцінювання вступати до інших закладів вищої освіти. Так, згідно із дослідженням аналітичного центру CEDOS “Рух абітурієнтів між областями України” від 25 вересня 2017 року, у якому проаналізовано переміщення абітурієнтів між областями за результатами вступної компанії 2017 року, найбільша концентрація абітурієнтів спостерігається на таких напрямках - Київська, Львівська, Харківська області, меншою мірою - Одеська, Вінницька та Чернівецька.

Також проблема забезпечення гуртожитками посилилась у зв’язку із значним зростанням чисельності вступників за рахунок абітурієнтів зі східних та південних областей України, яка, за попередньою інформацією Міністерства освіти і науки України, перевищила обсяги вступників з тимчасово окупованих територій минулого навчального року.

Підтвердженням наявності проблеми є численні звернення до Комітету. Зокрема, Комітет з питань науки і освіти отримав звернення ректора Львівського національного університету імені Івана Франка Мельника В.П. № 3648-Р від 16.08.2017 р. та звернення народних депутатів України Юринець О.В., Дубневича Б.В., Лопушанського А.Я., Васюника І.В., Величковича М.Р., Кадикала М.О. від 08.09.2017 р. № 315-4/176, у яких зазначено, що за останні чотири роки кількість абітурієнтів зі східних та південних областей України зросла у три рази і в 2017 році склала майже 7,5 тис. осіб. Водночас щорічно у цьому закладі освіти зростає кількість студентів за рахунок осіб з інших регіонів України. Як наслідок, Університет щороку не може задовольнити понад одну тисячу заяв студентів щодо поселення. Відтак, існує потреба університету в будівництві нового гуртожитку, вартість якого відповідно до розробленої проектно-кошторисної документації становить 110 млн. грн.

Подібна ситуація склалася в Національному університеті “Львівська політехніка”. Комітет отримав звернення народного депутата України Юринець О.В. від 18.11.2016 р. № 315-1/122 та № 315-1/123 щодо передбачення у Державному бюджеті України на 2017 рік коштів для будівництва гуртожитку Національного університету “Львівська політехніка” загальним обсягом 259,92 млн. грн. у

зв'язку зі значним збільшенням чисельності студентів за рахунок випускників з тимчасово окупованого Криму, Донецької та Луганської областей та катастрофічною нестачею місць для поселення студентів.

Комітет постійно звертає увагу на необхідність посилення уваги органів державної виконавчої влади до питань функціонування переміщених вищих навчальних закладів і наукових установ. За результатами звіту переміщених закладів вищої освіти за період з 2014-2016 рр., переміщені заклади вищої освіти поряд з позитивними тенденціями у налагодженні роботи відзначають низку труднощів, пов'язаних, у першу чергу, з відсутністю власної будівлі, житла для вимушено переміщених наукових та науково-педагогічних працівників та гуртожитків для студентів.

Нагальним залишається питання фінансування діяльності Національної академії наук України. Починаючи з 2013 року НАН України не отримувала з Державного бюджету України капітальні видатки для завершення робіт по об'єктам незавершеного будівництва установ НАН України, що суттєво позначилося на розвитку важливих наукових досліджень та міжнародного наукового співробітництва.

На сьогодні в НАН України знаходиться 8 об'єктів незвершеного будівництва, з яких 6 об'єктів – реконструкція та реставрація інститутів Академії, один об'єкт з реконструкції дитячого оздоровчого табору Малої академії наук та капітальний ремонт науково-дослідного корпусу Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України. Загальна залишкова вартість робіт за зазначеними об'єктами на цей час становить 541758,06 тис. грн.

З метою продовження та завершення робіт незавершеного будівництва Національної академії наук України та Національної академії аграрних наук України необхідно передбачити в Державному бюджеті України на 2018 рік капітальні видатки у сумі 171296,459 тис. грн. та 153248,2 тис. грн. відповідно.

У зв'язку з вищезазначеним, **Комітет в и р і ш и в:**

1. Інформацію Міністерства освіти і науки України стосовно роботи органів виконавчої влади щодо введення в дію новобудов та об'єктів незавершеного будівництва сфери освіти та науки України взяти до відома.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

2.1. Протягом трьох місяців провести аудит технічного стану приміщень закладів освіти, а також інвентаризацію об'єктів незавершеного будівництва сфери освіти і науки та про результати і пропозиції вирішення проблеми поінформувати Комітет з питань науки і освіти.

2.2. Підготувати та внести зміни до Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”, яким дозволити органам місцевого самоврядування з метою розвитку інфраструктури вимагати від замовника житлового будівництва

будівництво навчальних закладів та врегулювати процедуру, відповідно до якої забудовник зобов'язаний передати новозбудований навчальний заклад до комунальної власності територіальної громади міста.

2.3. Вжити заходів щодо укріплення матеріально-технічної бази закладів освіти переміщених закладів вищої освіти, фінансування відновлення та реконструкції закладів освіти, які розташовані на підконтрольній українській владі території та пошкоджені внаслідок проведення бойових дій, а також будівництва житла і гуртожитків для науково-педагогічних працівників і студентів цих закладів.

2.4. Розробити державну програму “Студентський гуртожиток”.

2.5. Передбачити в Державному бюджеті України на 2018 рік кошти для:

- будівництва нових студентських гуртожитків Львівського національного університету імені Івана Франка та Національного університету “Львівська політехніка” на загальну суму 110 млн. грн. та 259,92 млн. грн. відповідно у зв'язку зі значним збільшенням чисельності студентів за рахунок випускників з тимчасово окупованого Криму, Донецької та Луганської областей та катастрофічною нестачею місць для поселення студентів;

- кошти для ремонту покрівлі гуртожитку № 6 Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, яка знаходиться в аварійному стані, на загальну суму 297404 грн.;

- завершення будівництва комплексу для вирощування безвірусного садивного матеріалу плодкових, ягідних та малопоширених культур Інституту садівництва НААН, вартістю робіт – 140000,0 тис. грн.;

- реконструкції садиби засновника Біосферного заповідника “Асканія-Нова” імені Ф.Е.Фальц-Фейна і переобладнання його під музей “Природи Таврії” та візит-центр, вартістю робіт 12048,2 тис. грн.; незавершеного будівництва “Селекційний комплекс” Інституту олійних культур НААН, вартістю робіт – 1200,0 тис. грн.;

- реставрації адміністративної будівлі Інституту геологічних наук НАН України по вул. О.Гончара, 55-б у Шевченківському р-ні м. Києва на загальну суму 24860,000 тис. грн.;

- реставрації з пристосуванням приміщень будівлі під приміщення Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України та прибудови з боку дворового фасаду по вул. Терещенківській, 4 у м. Києві на загальну суму 3000.000 тис. грн.;

- капітального ремонту з переплануванням і технічним переоснащенням лабораторного корпусу № 5 (літера Д) видавничого дому “Академперіодика” НАН України по вул. Булаховського, 2 у Святошинському районі м. Києва на загальну суму 14115,000 тис. грн. для виконання капітального ремонту.

- виконання капітального ремонту будівель Інституту технічної теплофізики НАН України за адресою м. Київ, вул. Булаховського, 2 на загальну суму 1772,000 тис. грн.;

- відновлення та реставрації пам'ятки архітектури “Будинок Крістера” за адресою м.Київ, вул. Осиповського, 2а на загальну суму 21899,459 тис. грн.;

- реконструкції дитячого оздоровчого табору “Вимпел” під учбово-рекреаційний центр “Міжнародний центр дитячої наукової творчості “Національний центр “Мала академія наук України” за адресою м. Київ, вул. Гамарника, 14 на загальну суму 62850,000 тис. грн.
- створення нових сучасних приміщень Експериментальної біотехнологічної бази Інституту молекулярної біології і генетики НАН України на загальну суму 40000.000 тис грн.;
- капітального ремонту науково-дослідного корпусу № 7 Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України на загальну суму 2800,000 тис. грн.;
- завершення будівництва консультативної поліклініки з пансіонатом та відділенням відновлюючого лікування ДУ “Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України” за адресою м. Київ, вул. Платона Майбороди, 32;
- завершення реконструкції рентген-радіологічного відділення ДУ “Інститут отоларингології ім. проф. Коломійченка НАМН України” за адресою м. Київ, вул. Зоологічна, 3;
- завершення будівництва лікувального корпусу Інституту очних хвороб та тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України за адресою м. Одеса, Французький бульвар, 49/51;
- завершення будівництва лікувально-реабілітаційного корпусу Національного інституту серцево-судинної хірургії імені М.М.Амосова НАМН України за адресою м. Київ, вул. Амосова, 6;
- завершення будівництва лікувального корпусу Інституту очних хвороб та тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України за адресою м. Одеса, Французький бульвар, 49/51;
- добудову поліклінічного корпусу на 200 відвідувань за зміну (блок допоміжних відділень. ІІ пусковий комплекс. Блок ІІ) Інституту травматології та ортопедії НАМН України;
- реконструкції з розширенням харчоблоку, технічне переоснащення існуючої котельні, пральні Національного інституту фтизіатрії і пульмонології імені Ф.Г.Яновського НАМН України;
- проведення ремонтних робіт Любешівського технічного коледжу Луцького національного технічного університету у зв'язку з аварійним станом будівлі.

3. Міністерству освіти і науки України:

3.1. Розглянути можливість використати зекономлені у поточному році кошти освітньої субвенції та кошти для виплати студентських стипендій на ремонт і переобладнання студентських і учнівських гуртожитків, у тому числі забезпечення засобами протипожежної безпеки.

4. Обласним державним адміністраціям:

4.1. Вжити заходів з метою забезпечення виконання частини четвертої та частини шостої статті 81 Закону України "Про освіту" з метою збереження і ефективного використання майна закладів освіти, яких ліквідовано або призупинено їхню діяльність.

4.2. Розглянути можливість участі наукових і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів та наукових установ, переміщених з території проведення АТО, у регіональних програмах забезпечення житлом.

4.3. Розглянути можливість виділення земельних ділянок науковим і науково-педагогічним працівникам наукових установ та вищих навчальних закладів, переміщених з території проведення АТО, для обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд або для колективного житлового будівництва.

5. Рекомендувати департаментам (управлінням) освіти і науки обласних та Київської міської державних адміністрацій, іншим місцевим органам управління освітою, керівникам навчальних закладів:

5.1. З метою забезпечення доступності до якісної освіти вжити заходів щодо:

- розширення мережі дошкільних навчальних закладів різних типів і форм власності, у тому числі шляхом урізноманітнення моделей організації дошкільної освіти;

- продовження практики повернення будівель та інших приміщень колишніх дошкільних закладів, які були виключені із переліку дошкільних і (або) залишаються у комунальній власності, з метою задоволення освітніх потреб та забезпечення використання усіх приміщень дошкільних закладів за їх прямим призначенням;

- недопущення під час навчального року закриття позашкільних навчальних закладів;

- розширення мережі закладів позашкільної освіти у сільській місцевості. Сприяти передачі вивільнених приміщень унаслідок оптимізації мережі сільських шкіл у користування для проведення позашкільної роботи, організації дозвілля учнів у вільний від навчання час.

6. Контроль за виконанням Рішення Комітету покласти на підкомітет з питань дошкільної, загальної середньої, інклюзивної освіти, а також забезпечення реалізації права на освіту осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія, територія проведення антитерористичної операції та територія населених пунктів на лінії зіткнення (Кремінь Т.Д.).

**Перший заступник
Голови Комітету**

О.В. Співаковський